ДОПИСИ.

КОМУ ЧОГО ТРЕБА?

Цар бажає землі й війска
Як найбільше мати,
А міністри старають ся
О фльоту й армати.
І рік річно з бідних людей.
Податки збирають,
А що народ жиє в нужді,
На те не зважают.
Капіталісти знов дбають,
Щоби їх товари
В магазинах не плісняли
І ржа не їдала.
А духовні лиш думають
Як народ дурити,
Від них працю забирати
І покори вчити,
Придумали якесь пекло,
І рай, за хмарами,
Пхають нас в темноту раб-
З своїми катами. (ство
Тисячі літ так минають
А ті їх науки
Щастя людям не дають,
Лиш невольні муки.
Ех! гадюки ви прокляті,
Ненаситні круки!
Прочь з темнотов і розрадов,
Нам любей й науки.
Гей! народе працюючий
Встань та пробуди ся.
За кривду тобі вдіяну
На катах пімсти ся,
Не вір шахраям, злодіям,
Зрадникам двуличним,
Пізнай їх зови і стань борцем
Соціялістичним.
Лиш Соціялісти дбають,
Щоб сей лад шахрайський
Змести з землі, а на місце
Створити братерський.
Гей! нароле пригноблений
Коли ся пробудеш?
Коли лютих кровопійців
З карку ся позбудеш?
Доки будеш рабом жити
В службі та неволи?
Доки будеш потом й кровю
Поливати поле?
Темнота причина нужди
І злидній і горя,
А ніяка божа кара,
Як попи говоря,
Як бог судія справедливий,
Що людий карає,
Хай карає і богатих,
Чому їх минає?

Ст. Засідалюк.

Dr. H. A. TUROFSKY

Лічить всякі хороби.
185 Spadina Ave.
Телефон: Adelaide 3224

ПОТРІБНО ДІВЧАТ
до роботи, відділювати папір і полотна.

G. PULLAN
20 Maud St. Toronto.

Читайте і ширіть!

видання бібльотеки
„НОВИЙ СЬВІТ"

Конець Сьвіта	10ц.
Наш Прометей	10ц
Червоний Кобзар, найкрасші пісні і декламації	10
Американський Робітник	10
Робітнича Читанка	15
Біблія Капіталіста	10
Гори трупів і моря крови та сліз	5
Золото і Нужда в Америці	5
Жінка і соціяльне питанє	10
Календар „Новий Сьвіт" на 1915 рік	25
„Добра Новина" вовд. ч.	10
Переписні картки по	3ц.
„ „	100 за $1.25

Пишіть по них на адресу:

„NOWYJ SWIT"
Box 1051 Montreal, Canada.

"РОБОЧИЙ НАРОД"
часопись для працюючого люду, орган української соціял-демократичної партії в Канаді.
Річна предплата: $1.00
Адреса:
ROBOTCHYJ NAROD
Box 3658 WINNIPEG, MAN.

"КАДИЛО".
гумористично-сатиричний місячник. Виходить кождого 1-го Коштує на рік 50 ц.
Адреса:
KADYLO
Box 3542
WINNIPEG MAN.

„РОБІТНИК"
Тижнева українська соціялістична часопись. Орган української соц. партії в Америці."
Річна предплата в Сп. Держ. $1.50 до Канади і заграницю. $1.75
Адреса: **„ROBITNYK"**
3235 W. 11th St. cor. Literary Rd
Cleveland, Ohio, U. S. A.

ВАЖНЕ!

ТОВАРИШІ РОБІТНИКИ! Не забувайте що наближаєсь сьвято працюючого люду 1-ий **МАЙ.** Кождий робітник повинен відсьвяткувати врочисто сей день так, як на розумного і свідомого чоловіка пристало. В тім дни Ви повинні старатись як найбільше поширяти між своїми тов. робітниками визвольну науку, Соціялізм, а до сего треба соціялістичних книжок і часописей.

Видавництво „Свідомої Сили" постарєсь видати першо-майське число побільшене з добрими статями та гарними образками.

Кождий робітник повинен мати на 1-го мая часопись „Свідому Силу". В кождій робітничій хаті повинна она бути. Кождий, кому лежить на серцю добро і воля поневоленого люду, кожде робітниче товариство повинно замовити більшу скількість 1-майського числа „Свід. Сили" для поширеня між робітництвом.

Замовленя належить слати на повищу адресу:

SWIDOMA SYLA
BOX 64. TORONTO. CAN.

М. Салтиків-Щедрин, з рос. переклав Г. М.

ПОВІСТЬ
ЯК МУЖИК ДВОХ ГЕНЕРАЛІВ ВИГОДУВАВ

Хто хоче добре насміятись а до того спізнати, як мужика нагороджують за його роботу, най купить собі сю книжочку.

ЦІНА 5 ЦЕНТІВ, З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

К. Домко — з рос. переклав Г. М.

ЗЕМЛЯ І ЧОЛОВІК.

Дуже поучаюча книжка, з якої можна довідатись скілько чоловікові потрібно землі, щоб вижити чи подостатком є землі, щоб виживити всіх людей на сьвіті і що за причина, що не всі її подостатком мають.

ЦІНА 20 ЦЕНТІВ.

РОБІТНИЧІ ПІСНІ
Зібрав L. C.
ЦІНА 5 ЦЕНТІВ, З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

Замовленя надсилати на адресу:
SWIDOMA SYLA
Box 64 Toronto, Can.

Пролэтарі всіх країв эднайтесь!

СВІДОМА СИЛА
виходить два рази на місяць
ПРЕДПЛАТА:
В Канаді на рік 75ц.
На пів року 40ц.
За границею на рік $1.00
Поодиноке число 3ц.
Адреса:
SWIDOMA SYLA
Box 64
Toronto, Canada.

СВІДОМА СИЛА

SWIDOMA SYLA

Просьвітно-наукова і поступова часопись для працюючого люду.

SWIDOMA SYLA
Ukrainian [Ruthenian] semimonthly Magazine published at
405 Queen St. W.
TORONTO, ONT.
Advertising Rates furnished on application.

Vol. (Рік) II. Toronto, Ont. (1 Мая) May 1 1916. No. 6

1-ий МАЙ
СВЯТО ПРАЦЮЮЧОГО ЛЮДУ.

По цілім році горя, страждань і мук, нам поневоленим сего сьвіта знов приходить ся відсьвяткувати день 1-го Мая — день осолоди робітничого житя; день сьвітлих надій на взвіл з під зелізної руки капіталу; день братерських поздоровлень і скріпленя робітничої солідарности.

1 Май — день весни.. пташки літають, сьпівають.. трава зеленіє... дерева розвивають ся.... звірі вилазять з своїх криївок....земля скинувши з себе білий плащ napує... набирає нових свіжих сил, щоб відновити свое зимою потурбоване лице, щоб вкрити ся зеленю, щоб знов зажити молодим новим житем. Ціла природа радіє, лиш ми.... Ох!... ми... той великан що творить всьо своєю працею — ми робітники прикуті нуждою, прибиті горем, подоптані панами і їх законами не маєм світлої години, нема в нас ніколи весни. Ми зимою і літом

(Дальше на стор. 2.)

РОБІТНИКИ і РОБІТНИЦІ!

В день 1-го МАЯ — великого робітничого свята,

торонтонська Соціял-Демократія уладжує

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ З КОНЦЕРТОМ
в LABOR TEMPLE Church St.
о год. 8 вечером

Приходіть всі, щоб відсвяткувати сей день як найврочистійше,
щоб подати собі братні спрацьовані руки і вирушити до завзятої борби супроти ворогів капіталістів, які спричиняють розлив робітничої крови і відбирають нам право на житє.

Бесідники будуть говорити на всіх мовах.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

Соц. Дем. в Торонто.

Робітники нікого не потребують благати, щоб їх визволив з капіталистичного ярма. Они мають лікарство на се в своїх руках.

В соціялистичнім ладі шахрайства не буде, бо робітники не схочуть самі себе рабувати.

Соціялізм не хоче тобі забрати твоєї власности, але хоче щоб ти не забирав її другому.

Рівність, братерство, любов і щастє — се Соціялізм. Отже не клоничесь, але працюй для Соціялізму.

Більшість людей тепер є комірниками. В соціялистичнім ладі кождий буде мав свій дім.

Як не може бути згоди між котом і мишею, так і не може бути мови про любов між робітником і капіталістом.

Нужда і голод між людьми будуть панувати доти, доки средства продукції будуть в руках (панів) одиниць.

Если вбиває людей патріотизмом, то ми без него можемо обійтись.

„SWIDOMA SYLA"
(CONSCIOUS POWER)
The Only Ukrainian Progressive Magazine in North America
Published semimonthly by the
EUROPEAN PRESS
405 Queen St. W. Toronto, Can.
SUBSCRIPTION:
One year 75c
Foreign Countries one year $1.00
Advertising rates furnished on application
John Stefanitzky Manager & Editor

СВІДОМА СИЛА
просьвітно-наукова і поступова часопись для працюючого люду
Виходить два рази на місяць, кождого 5-го і 25-го.
Передплата:
На рік (в Канаді) 75 ц.
на 6 міс. 40 ц.
на рік (в Спол. Держ.) $1.00
Гроші і письма слати на адресу:
SWIDOMA SYLA
Box 64
TORONTO, CANADA

на весні і в осени, все в душних фабриках, в темних під землях все вудоти і тяжка робота, голод і нужда без кінця.

Людськість гне ся під тягаром капіталістичного визиску. Капіталісти сьвяткують кождий день в році, в них все сьвято. Они все розкошують, в них є всего подостатком. А ми робітники, які витворили і витворюєм всі богатства на сьвіті не маєм для відпочинку, не маєм сьвята. Певно, що і день 1 — го Мая ми не святкували б, єслиб були не зєднали своїх сил робітничою солідарностію і не вступили до борби супроти капіталістів, як непримиримих ворогів своїх.

Вже 27 літ, як сьвідоме робітництво зібравшись на міжнародний соціялістичний конґрес ухвалило кождий рік в день Першого Мая покидати душні фабрики, надмірну працю і збиратись на віча та демонстрациї, переглядувати свою силу і солідарно підготовлятись до великого бою, боєм на житє і смерть з катами працюючого люду.

Гаслом першого Мая є:

8 - годинний день праці! Скасованє постійного війська і віэн — Міжнародне братерство народів і загальний мир.

Сего домагають ся соціялісти і весь сьвідоме робітництво, яке сьвідоме, що ми робітники є одним великим тілом, одною класою з тими самими інтересами, одною працюючою армією, якій вистарчить лиш покинути свою працю, щоб в одній дня все завмерло. Замучений і знужданий працюючий народ сьвідомий свою силу.

І на 1-го Мая робітництво цілого сьвіта виходить на улиці, демонструє, показує свою силу, щоби в темних братах своїх пробудити надію на спасіне від нужди, щоб своєю силою солідарности показати буржуям, що зближаєсь конець їх пануваня і панованю.

Наша фабриканти купці, дідичі, банкирі взагалі вся буржуазія і дуже боїть ся тих демонстрацій, які устроює робітництво на 1-го Мая. І то не лиш тепер і тут в Америці, але давнійшими роками також і всюди. Приміром в Відни (столиці Австрії) в році 1890. робітники устроювали демонстрацію то панство буржуазія і уряд так перелякались, палеб то робітники мали їх всіх вирізати.

Двері в домах їх тільки позамикати; женщинам і дітям заказано виходити з дому; великий рух по улицях [illegible] військо приготовлено, щоб на всякий случай розстріляти стрілянину та різню.

Подумайте, що за диво! І чим-же зі панів за ураз так перелякались? Тим, що робітники рішились жадати короткого 8 годинного дня праці. От і тим перелякались буржуї до смерти.

Невже то таке страшне? Кому як кому, але панам буржуям робітничі права се справді дуже страшне.

Страшне та тому, що робітники сполучивши свої сили можуть їх, тих всіх експлоататорів вигнати з лиця землі так, що і сліду по них не зайде. Страшно єще в тому, що скорочений день праці невигідний для них, ні для тих, [illegible] а жиють з поту кровю робітників.

Робітникам однак, скорочене дня праці до 8 годин дуже вигідне, а навіть конче потрібне. Колиби робітники в місце теперішнього 10 або й 12 годинного дня, мали 8 годинний день праці, то пересічно мали би більше часу до відпочинку, що дуже корисне для організму, а відтак мали би і більше свобідного часу до науки.

Нам робітникам вже час перестати бути робочою силою, ми мусимо стати ся людьми думаючими. Ми мусимо скинути з себе тягар надмірної праці. Тому всю в день 1-го Мая покидаймо фабрики, йдім на робітничі віча і демонстрацій і зійдемось під один робітничий червоний прапор, вступаймо до організації соціялістичних і рушаймо до борби за наші права спільно.

Кождий з освідома ми нічого буржуям не взяло тому, що на їх услугах стоїть правительство, військо і поліция удержувані потом робітників, для приноблення своїх робітників. Лиш спільними силами ми зможемо повалити враждебний нам лад.

Нашими богатствами які можнаби обернути на поширене просьвіти, добробуту і побільшуване людського щастя, розпоряджає тепер капіталістична кляса.

Капіталісти, задля поширеня своїх ринків збуту, задля побільшеня своїх капіталів сперуть ся між собою, вбрають одні проти других викликують війну. Мілієтрони їде на армати і воєнні кораблі та на удержанє війська.

Шумними фразами підбурюють робітників, загалом одних супроти других, а ті йдуть на поле війни, ріжуть себе взаємно і гинуть — гинуть безкорисно.

Соціялісти хотять змінити сей лад, а на його місци створити лад братерства і любови в нім би не було війни, не було ворогів, не було різні.

Не нищити, але поширювати і укріпляти культуру є нашою задачею.

Не війна, але спільна праця і любов повинні бути нашим ідеалом.

Нашою ціллю є змагане до вищої цівілізації. Ми повинні користатись добром цівілізації. Але тепер в нас нема. Нема ні королів цівілізованих. Чиж можна назвати нинішну всесвітню війну, яка денно пожирає поверх $ 50, 000, 000 з потом бідного люду, цівілізацією?

Чи плач вдів і сиріт проникаючий до глубини душі; чи голод і нужда в робітничих хатах; чи знищене руйноване людських осель і т. д. є цівілізацією?

Ні, ні се не цівілізація — се варварство, се морд грабіж.

Нема нині цівілізації. Царі, королі, фабриканти, купці, взагалі вся буржуазія, яка ссе кров та потом працюючого люду не допускає нас до цівілізації.

Наука, штука, техніка і ріжні винаходи є нині на услугах малого гурта людей, на услугах капіталу.

Найкращий розвій техніки міг би удешевити і скоротити робітникам день праці, натомісць ще тяжше на робітників ярмо.

Робітник промирає нераз з голоду тоді, коли в шпихлірах повно збіжа і муки, повно всякої їди. Отже, чи се цівілізація? Ні, цівілізація не істнує для робітника, хотяй його працею удержуєсь.

Пани і царі сьогодні розпяли цівілізацію, як колись Фарисеї Ісуса, на хресті, та збиткують ся над нею нами.

Прийде однак час, прийде та година, що поневолені сего сьвіта зрозуміють свої спільні інтереси, зрозуміють ціль і завдання Соціялізму і одною могутньою лавою підуть на душегубів, кровопійців, лютих тиранів, катів, злочуть їх корони, розвалять трони, і увільнять себе з під залізної руки капіталу. Тоді й настане правдива цивілізація.

ОТ. ЩО РОБЛЯТЬ ТЕПЕР З ЦИВІЛІЗАЦІЄЮ.

Правда, тяжка се буде борба і много жертв она потребує, але зойки і стони наших братів і сестер, ридання калік, вдів і сиріт кличуть нас до пімсти за вирядженну їм кривду.

Тож до борби товариші!

Хай живе клясова боротьба!

Хай живе Соціялізм — ціль борби робочої кляси!

Хай живе Соціял-Демократична Партія, котра учить нас солідарности і підготовляє до борби за соціялізм проти ворога капіталу.

Проч з війною! Долів капіталістичний лад!

Хай живе 8-годинний день праці!

Хай живе 1-ший Май — день борби працюючого люду!

Г. Мак.

Капітал і робоча кялса.

Капітал і робітнича кляса як всім відомо, є дві противности, які ніколи не можуть ні з'єднатись, ні мати чого небуть спільного, а все були, єсть і будуть ворогами так довго, доки будуть істнувати в такім стані, в якім они є тепер. Робітники, чи заглядали ви собі коли питання, що таке капітал і що таке робоча кляса? Чи придивились ви до організації капіталу і його засобів о своє поширенє через визиск вас самих? Ні, не придивились! А хоть і придивились, то лишень деякі з вас. Більшість зістає байдужими до всего глуму, що коїть ся довкруги вас що днини.

Капітал се є провон сотками голов. Під словом капітал треба розуміти силу, яка склалась з праці робітника в протягу тисячліть зістаючись в руках хитрих людців, як всеудержана частина заплати темної праці робітника, а потім промінянана світовім ринку на гроші. Капітал від свої природи має свою особистість в тім, що боїть ся дуже довго лежати на однім місці без руху, бо в такім разі він може розпастись як дим, себто його володар розпустить його, купуючи потрібні річи до житя. І, як природно для теперішного чоловіка, що його бажаням нема границь, то в той спосіб він не дає свому капіталови лежати, а пускає його в рух, загарбуючи все на сьвіті, з чого лишень можна мати користь. Задля користи і поширеня свого капіталу, капіталіст не застановляє ся ні перед чим. Для него немає ніґде границь. В него нема ні родини, ні братів, ні сестер, ані жадних приятелів. Він не має религії, ні бога ані його законів, ні його морали, нічого крім процентів. За десять процент він іде в рух, за пятьдесять підійме голову, за сто топче ногами всі людські права, переступає всякі границі і розвиває свою нацену, щоб весь світ загарбати, а за триста процент він готов й сам пропасти щоб лишень досягнути їх.

Задля свого істнованя, капітал вживав всякого насильства не перебираючи в средствах коб тільки піддержати своє істнованє. День його родженя і самий процес появленя його на світ було: грабіж, продаж, убийство і все що хочете, чим і остаєсь до нинішнього дня. Він не любить непокірних і часто нищить сотки тисяч своїх рабів-себто робітників, коли осміляють ся сказати хоч слово про своє право на житє. Сильнійший дусить слабшого, щоб єму не заважав. А коли той не дає ся, то зате розплачує ся цілий край головами, кровю та сльозами тихже рабів — робітників.

Він розпустив коріне по цілій земській кули і задав ся в трости так, що поторкнеш за один угол, то вся будова заворушить ся і стане на сторожі своїх інтересів, пускає ся в рух вся душегубна зброя, зі всіми прибудовами як: націоналізм, патріотизм, религія з своїми церквами - попами і все найсвятійше на сім світі йде на зашит молоха, стоголового дракона — капіталя.

Його житє — наша смерть. Його їда — наша кров, піт і сльози. Єму належить все на світі, геть і ми, що сотворили його є його рабами з якими він робить що сам хоче, що для него вигіднійше, щоб лишень самому жити і нас держати в шкакових руканицях.

Робоча кляса се є міліони обездоленного люду, якій капіталісти обрабувають серед білого дня. Се є люди котрим все заборонено, для котрих пороблені всякі границі. Вони не мають права бути не моральними, вони не мають права користатись в повній мірі навіть своїм а не то чужим. Вони не мають права навіть подумати про те, що: „О той богач, а я бідний"! Хтоб їх не кривдив они не мають права себе захистити, а лишень сказати „Бог з ним"! і бажати щоб їх захистив той котрого ніхто не знає, щоб обідчика наказав там, де ніхто не буває.

Робітники розкинені по всім світі, сили їх розбита, розділена і вони її не єднають. Самі не хотять признають собі право на житє. Не хотять самі для себе раз на все збудувати становище в якому всі булиб рівні. Капіталісти видирають у них з рота послідний кусник хліба, виганяють з помешканя на улицю, відбирають що найдорожче в світі — житя, а робітники не можуть осьмілитись відобрати в них те, що вчора вони в них вкрали. Капітал єднає ся і спільними силами гнобить нас, а ми й не думаєм зєднати наші сили, щоб скинуть те ярмо, яке тисячі літ носимо дістаючи за те лише тільки, щоб завтра не вмерти.

Наколи робітники споминають за свою долю і хотілиб її поліпшити, то капіталісти вживають всіх заходів щоб зломить їх силу і заставити в той спосіб сидіти тихо та бути покірними. Чи

дацю не маємо бути такими невільниками, поневоленими, покірними рабами? Час вже і для вас наступив [illegible] пролетаріату [illegible] і розбирати ваши [illegible] собою ваш відобрати [illegible] право на життє. Якою мірою міряють вам, такою й ви їм відміряйте! Вся та зграя, що загарбала нас бути рабами, нехай стане вам на поміч і зробить наслідком.

Робітники, [illegible] про себе і не бити [illegible] [illegible] нашої браті, [illegible] їх [illegible] в муках [illegible] повинні стати [illegible] [illegible] поневолених нами

і [illegible], а не мешканцями для своїх тиранів, що їх у [illegible] законами.

День першого Мая, в день, в котрім горстка робітників підняла червоний робітничий прапор в гору і ним виголосила війну тим ворогам війну не на життє, а на смерть і ми повинні всі [illegible] ти прапор, щоб наша сіяла [illegible] і зростала в силу; тримати свій прапор сильно в руках до тої пори, доки не буде наш ворог побитий, доки той стоголовий дракон не буде розбитий нашою працею [illegible]. Ми повинні на руїнах старого трухлявого ладу, збудувати новий в якомуб панувало царство свободи, братерства і рівноправности та червоний прапор і не бачить бідности та поневолення.

І. Стефанцій.

Історія святкованя 1-го Мая.

Американське робітництво, яке святкує в місяцю вересні т. зв. "Labor Day" (Лейбор Дей), [illegible] в характері для капіталістів, а не робітників. Капіталісти [illegible] робітництво [illegible] в той день [illegible] [illegible]

Капіталісти хотять і знають они, що коли б робітники не мали інших таких уступків, [illegible] право [illegible] робітництво [illegible] скоро і [illegible] за свої [illegible] права.

Робітникам [illegible] треба знати, що їх життє повинно бути [illegible] від [illegible] капіталістів, але від них самих. Тому то [illegible] капіталісти, [illegible] були робітниками [illegible] американський [illegible] святкують [illegible] "Labor Day", але день першого Мая. Думка про міжнародне Свято Праці 1-го Мая повстала не в Европі, але власне в Америці.

Коли 1884р. в Сполучених державах Америки, вибухнув страшний промисловий кризис і безробіте, [illegible] до 1885 року. Великі промислові міста [illegible] були переповнені [illegible] і [illegible] робочого люду. Коли і дехто з робітників мав [illegible] роботу, то мусів працювати від 12 [illegible] Одначе заробіток [illegible] Американська Федерація Праці, [illegible] постановила на з'їзді в Чікаго [illegible] 8 годинним днем праці. [illegible] день 1-го Мая 1886 року. Щоб знов боротьбі о 8 годинний день праці [illegible] провідники то-

ними робітництва старали ся [illegible] масових зібрань і робітничих [illegible] сій. В наслідок того, [illegible] по всіх [illegible] сполучених штатів Америки. В самім Чікаго, де [illegible] 40,000 осіб, [illegible] найбільшого напруження.

Парсонс, Спайс, Філден, Шваб і инші анархісти [illegible], які [illegible] горячо сей рух, стали ся найбільше [illegible] восьмигодинний день праці. Під фабрикою McCormick [illegible] робітники [illegible] поліцією, [illegible] [illegible] поступованє поліції.

Відтак на площі (Haymarket) Геймаркет де відбуло ся масове віче, поліція в числі 176 напала [illegible] розганяючи всіх робітників. Втім хтось [illegible] кинув бомбу, яка вибухнула [illegible] В тій хвили розпочалась з обидвох сторін стрілянина, котрої результатом було 7 забитих а 60 ранених по стороні поліції, по стороні робітників [illegible] 3 забитих, а 50 ранених. „Суд присяжних" [illegible] оскарження проти [illegible] анархістів, [illegible] засуд смерти. Найвищий суд [illegible] Остаточно вирок Шваба і Філдена замінено на досмертну в'язницю. [illegible] Спайс, Парсонс, Фішер і Енгель були повішені дня 11 листопада 1887 року.

[illegible] Прийде час, що наша мовчанка в гробах буде голоснійшою від ваших промов!" [illegible] восьмигодинного дня праці. Одначе американське робітництво не відрікло ся [illegible] В році 1888 на з'їзді в Сент Луіс, Американська Федерація Праці ухвалила відновити пропаганду за восьмигодинний день праці і дату боротьби [illegible] на день 1 го Мая 1890.

Робітники в Франції які зарівнож в тім часі розпочали борбу о 8 годинний день праці, [illegible]

На Міжнароднім з'їзді в 1889 році, [illegible] маніфестацію домагаючи ся 8 годинного дня праці, [illegible] Американської Федерації Праці [illegible] день 1-го Мая 1890р.

В Сполучених державах Америки і Франції маніфестації [illegible] більші розміри. В Америці відбулося [illegible] 1100 віч. В дни 1-го мая почали ся [illegible] страйки і в 989 случаях 8 годинний день праці здобуто. В Парижи відбула ся [illegible] маніфестація. [illegible] до парляменту. [illegible] парляменту. Такі самі маніфестації [illegible] по цілій Франції.

Відтоді по всіх краях, де лише було свідоме робітництво, святковано день 1-го Мая, [illegible] демонстрації, масові віча або страйки і т. п., [illegible] Так 1 Май [illegible] міжнароднім Святом Працюючого Люду.

Г. Мак.

Медаль.

(Докінчення.)

Вечеря вже була готова. Зінько дрімав притуливши головку до теплого комина, а Маринка дрімала в матері на колінах. Мати розбудила дітей, насипала в миску вечерю, дала їм по кавалку хліба і почали вечерять. Діти їли неохочо, бо вечеря була пісна, та ще й розіспались. Мати їх забавляла то сим то тим, що от она дістане за роботу гроші і купить ся гарну одежу на зиму, а пан казав що буде давати всім жінкам жовнірів палива на зиму і в них у хаті буде тепло, аби лиш бог дав татко їх вернув скоро.

Вітер свистів по під вікна. Дощ почав падать більший ніж в день і брязчав по вікнах, немов хто що сипав. Каганчик ледво - що блимав. В углах було темно, а біля припічка сорбали з миски бараболяну юшку троє живих істот з болючими серцями; а великою мукою в грудях, зо страхом за смерть свого батька і за свою голодну смерть. За що? Кому вони що винні? Що вони такого злого зробили, що на їх долю випали такі тяжкі муки?

У вікно що то стукнуло. Всі перестали їсти. Стук повторився другий раз і чий то голос почув ся за вікном" відчиніть!" Всі троє мовчали і дивились до того вікна де чути було голос. Він крикнув ще раз відчини Ганно, що ти не пізнаєш!" Маринка радісно крикнула і заплескала руками. Мамо се татко крикнули і діт скоро відчиняйте, і скочила з припічка і вибігла до сіней. Ганна відчинила і в хату увійшов батько в салдацькій одежі з довгою палицею, яку держав незграбно, а одним кінцем підпирав під паху. Ганна почала его розпитувати а діти на переміну питали его" де ти так довго був тату? А ми так скучали без тебе, нам так зле було. Слова ті його зворушили і він дивлячись на дітей, що були такі раді, що його бачать заплакав. Він пригадав до дітей і жінки цілуючи їх і маленька хатка наповнилась радостію. Ганна розглянувши чоловіка побачила, що в него лише один чобіт і з рукава видно лише одну руку та обнявши його, залилась слезами. Діти хоч не знали в чім діло, але [illegible] й собі і тяжкий смуток знов вернув в сю хатину.

Сіли разом доїли вечерю і діти почали розглядати батька на всі боки.

Тату, нащо ти носиш таку довгу палицю, запитала Марійка?

-- Так доню, бо з довгою лучше ходити. І она почала оглядати й зо всіх боків. Зінько оглядав батькову одежу, шапку водрьяту та шинелю.

— Тату, що ти там так довго робив — запитала Марійка?

— На війні доню був!

— А що там тату, роблять на війні?

— Стріляють з рушниць і гармат.

— Куди татку стріляють, на кого; на вовків чи собак, чи хто там такий страшний?

— Ні доню, на ворогів, які на нас також стріляють, розбивають наші хати і хотять забрати наше царство.

— А хто же они ті люди, тату?

-- Та хто, люди такі як і ми.

— А деж твій другий чобіт, тату?

— Нема доню, на війні остався.

— Мамо! — в тата ноги нема, закричала Марійка і кинулась оглядати порожну в куті висячу нагавицю.

Бідний тато, а чим же ти тепер ходити будеш? Ти тату теж повідбивали другим ноги і їх дівчата тепер плачуть

А за що вони се зробили тату? Що ти їм вонеи, чи ти може що взяв в них!

Ні, доню, я в [illegible] нічого не взяв але так нам було приказано і ми на них стріляли, а вони на нас.

А як там, тату, дуже зле? Чи там хто живе де во бились, чи то десь далеко, де нікого не має.

Як ні, там живуть люди такі як і ми.

То ви і їх також вбивали?

Ні ми своїх не вбивали, а чужих ворогів наших.

Тату, а чого ж ти їх звеш ворогами, що вони в нас взяли?

Нічого, так нам сказали, що вони наші вороги

Хто ж то так казав, тату!

Начальство, і цар так кажуть.

Але ж то неправда, тату, вони вас обманули, бо ті люди нічого нам не зробили, тиж сам скажеш.

А дуже там страшно тату? Ти певно и такав, і боліло тебе, як твою ногу відбили?

Трохи страшно, але там богато є таких, то від болю й про страх забудеш.

А що тобі тату дадуть за те але жеж тепер косити і жати не годен то деж ми хліба візьмемо?

Так я не годен, але мені дали медаль, і показав її невеличкий жовтий дукатчик на грудях.

Тай се все, сей медаль? він зелізний тату, його не можна їсти!

— А ні, се за заслугу, доню.

— Добра заслуга, тату, нема ноги і на завтра хліба нема.

Бідні ми тату, бідні і залилась гіркими дитячими слізми.

До пролетара.

Поглянь невільнику всесьвітний
На своє лихо навкруги!
На рай зелений, богатий, пишний
Де живуть твої вороги!

Зрівнай своє життя нуждение,
Кріваву працю день і ніч,
Твоє помешкань брудне холодне
Та ціей хороби лютий бич.

Зрівнай же з їх житєм ледачим
В хоромах пишних, золотих,
То будеш бачить сам те цено
Де ділась праця рук твоїх.

Вони вдяглись в богату одіж,
А ти в латах, як блудний син;
На їх столах все лиш тільки їж,
А ти вмирати мусиш від тин.

Чи чуєш плач дітий маленьких,
Що просять — тату, хліба дай!
Чи бачиш сльози нам старенькиx
Що плачуть! Чого, ану вгадайте!

Нема вже змоги більш терпіти
Такої кари від катів,
Щоб цілий вік лиш сльози лити
Від глуму людських ворогів.

Пора тобі голос підняти
За своє право на життя,
Ледачих всіх зо світа змести,
Бо так не будеш мав путя.

Нащо тобі золоті кумири?
Нащо ти, молиш ся до них,
А сам до себе не маєш віри
Та ласки просиш в змиїв тих.

Зберіть ся всі робітники світа
В одну братнюю сімю,
Управить катів до отвіта
За гірку доленьку свою.

Бо так само до віг не впаде,
„Як манна на нас з небес," (?)
Спасти вас ніхто не прийде
Годі ждати вже чудес.

Доволі ви гнули вже спину,
Доволі терпіли біди,
Вставаймо й биймось до загину
Лиш силой досягнем мети.

Як буде над нами всесьвітно
Прапор червоний сіяти,
Тоді будуть кати завзято
У вас пощади благати.

Тоді лише на землю прийде
Правда і свобода для всіх,
І вже не буде людям краю
Від лютих тиранів злих.

Г. Мак.

НОВОМОДНИЙ БАЛЬ!

Устроює Укр. Рус. Груп. Соц. Рев. в Торонто

6 МАЯ

в OCCIDENT HALL
COR· BATHURST & QUEEN

Початок о 7 годині вечером.

Вступ для женщин 15c Мущин 25c.

Добірна музика грає всякі танці від гопака аж до коломийки.

НОВА РУСКА ГОЛЯРНЯ

[Barber Shop]

на 131½ Church St.

Прошу заходити до нас, а певно будете вдоволені з нашої обслуги.

З поважанєм
В. Грушовец.

ХОЧЕТЕ МАТИ ГАРНУ ФОТОГРАФІЮ?

Коли так, то приходіть до нас. Ми робимо всякого рода фотографії, як малі так і великі, дуже тано. З Вашої старої і малої фотографії можемо зробити нову і велику фотографію [портрет].

Фотографуємо також вечерами. Говоримо по руськи.

За ретельну обслугу гарантуємо.

260 QUEEN ST. W. TORONTO.

Читайте і ширіть!

видання бібльотеки

„НОВИЙ СЬВІТ"

Конець Сьвіта	10ц.
Наш Приятель	10ц
Червоний Кобзар, найкрасші пісні і декламації	10
Американський Робітник	10
Робітнича Читанка	15
Бібліа Капіталіста	10
Гори трупів і море крови та сліз	5
Золото і Нужда в Америці	5
Жінка і соціяльне питане	10
Календар „Новий Сьвіт" на 1916 рік	25
„Добра Новина" посл. ч.	10
Не[п]исні картки по	3ц.
„ „	100 за $1.35

Пишіть по них на адресу:

„NOWYJ SWIT"
Box 1051 Montreal, Canada.

"РОБОЧИЙ НАРОД"

Часопись для працюючого люду, орган української соціял-демократичної партії в Канаді.

Річна предплата: $1.00

Адреса:

ROBOTCHYJ NAROD
Box 3658 WINNIPEG, MAN.

„РОБІТНИК"

Тижнева українська социялістична часопись. Орган української соц. партії в Америці.

Річна предплата в Сп. Держ. $1.50 до Канади і заграницю. $1.75

Адреса: **„ROBITNYK"**
3235 W. 11th St. cor. Literary Rd
Cleveland, Ohio, U. S. A.

Переписка „Свід. Сили."

Просимо всіх Шан. читачів і предплатників присилати нам адреси своїх знакомих і приятелів для посилки їм оказового числа. Також подавайте нам відомости про робітничий рух в своїх околицях.

Читайте і ширіть „СВІДОМУ СИЛУ"

Новість!

Бібльотека „НОВИЙ СЬВІТ" в Монтреалі випустила з друку книжку:

„Жінка і Соціяльне питане"

Ціна 10 ц. 25 за $1.00, 100 за $[illegible]

Ся книжочка, се початки для наших робітниць. Зміст книжочки є дуже богатий і читаєть ся она з великою цікавостію. Ся книжочка повинна найтись в кождої робітниці і робітника, а також і у всіх товариствах.

Пишіть за нею на адресу:

„NOWYJ SWIT"
Box 1051 Montreal, Canada.

М. Салтиків-Щедрин, з рос. переклав Г. М.

ПОВІСТЬ

ЯК МУЖИК ДВОХ ГЕНЕРАЛІВ ВИГОДУВАВ

Хто хоче добре насміятись а до того спізнати, як мужика нагороджують за його роботу, хай купить собі сю книжочку.

ЦІНА 5 ЦЕНТІВ, З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

Е. Дойко — з рос. переклав Г. Мак.

ЗЕМЛЯ І ЧОЛОВІК.

Дуже поучаюча книжка, з якої можна довідатись скільки чоловікові потрібно землі, щоб вижити; чи вистарчає єму землі, щоб виживити всіх людей на сьвіті і що за причина, що не всі її подостатком мають.

ЦІНА 20 ЦЕНТІВ.

РОБІТНИЧІ ПІСНІ

Зібрав І. С.

ЦІНА 5 ЦЕНТІВ, З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

Замовленя надсилати на адресу:

SWIDOMA SYLA
Box 64 Toronto, Can.

ПІКНІК! ПІКНІК!

устроює Перший Укр. Соц. Відділ в Детройт' Міч. дня 30 мая с. р.

в ПАРКУ АДДІСОН

(бересь стріткару "Michigan")

На Пікніку будуть ріжні цікаві річи, як: музика і втанції, забавки, ріжні напитки і розігранки. До розігранки призначено К о р н е т вартости $65,00 а тікет на него коштує тільки 10c.

Вступ на пікнік 25c Всьой дохід піде на поширеня просьвіти.

Просимо всіх о громадну участь!

КОМІТЕТ.

СВІДОМА СИЛА
виходить кождого четверга
ПРЕДПЛАТА:
В Канаді на рік $1.50
На піврок ...
За границею на рік $1.75
Поодиноке число ...
Адреса:
SWIDOMA SYLA
Box 64
Toronto, Canada.

СВІДОМА СИЛА

SWIDOMA SYLA

Просьвітно-наукова і поступова часопись для працюючого люду.

SWIDOMA SYLA
Ukrainian [Ruthenian] Newspaper, published every Thursday at 405 Queen St. W. TORONTO, ONT.
Advertising Rates furnished on application.

Vol. (Рік) II. Toronto, Ont. (12 Червня) June 12 1916. No. 7

КИШЕНКОВІ ТЕЛЕФОНИ

В Берліні (Німеччина) одержала від уряду кишенкові телефони, за помочію яких може порозумлятись зі всіми стаціями поліцийними в цілім місті.

В АВСТРІЇ ГОЛОД

Лондон 8 червня. Кореспондент Лондонских Таймс, який перебуває тепер в Австрії пише, що один з визначнійших політиків в Відни написав так:

„Істноване тут вже не можливе. Ми не маєм ані хліба, ні масла ні мяса, ми не маємо абсолютно нічого до їжі".

„Загальна нужда не до описаня. В самім Відни знаходить ся много прихильників революції, яка неминучо вибухне, коли війна і такі обставини потревають дальше.

НОВА ПОЖИЧКА ВСЕННА В НІМЕЧЧИНІ

Парлямент німецький приняв предложений буджет і ухвалив нову пожичку в сумі трох білїонів на дальше провадженє війни.

ПРЕЗИДЕНТ КИТАЙСКОЇ РЕПУБЛИКИ УМЕР.

Президент китайської републики Юан Ші Кай, умер 6 червня с. р., в своїй палаті.

Поголоска, що президент поповнив самовбійство, зістала високими урядниками заперечена.

Премієр Туан Чі Джуй зараз покликав Лі-Юан-Гонґ віцпрезидента, щоб обняв становище по вмершім. Юан-Ші-Кай числив 52 роки; він то викликав революційні розрухи, коли в груднн 1915 р. оголосив себе цісаром: однак через сильне обурене людности назад оголосив себе президентом.

80,000 робітників покинули роботу.

Копенгаґа 7 червня. В цілій Норвегії вибухнув ґенеральний страйк.

Вже 80 тисяч робітників і робітниць в ріжних ґалузах промислу покинули працю.

Уряд боючись забурень заказав продавати і спроваджувати альокоголічні напої.

Поводом ґенерального страйку є правдоподібно ухвала, яка перейшла в парляменті наказуюча примусову арбітрацію між робітниками а капіталістами.

Англійський воєнний міністер погиб.

Головний комендант англійської флоти подає до відома, що англійський корабель Гемпшір зістав зірваний міною або торпедою і втопив ся не далеко Окнейських островів.

На сім кораблі їхав воєнний міністер Англії, Кітченер разом зі своїм штабом до Росії, ну і заскочила його несподівана смерть.

З корабля сего ніхто не вратував ся.

ЯПОНІЯ В КЛОПОТІ

В Японії брак матеріялу до вироблу сірників. Тим самим дає ся відчувати в цілім краю брак сірників.

Зполя Війни

На східнім (галицькім) фронті відбуває ся тепер одна з найзавзятійших борб підчас теперішної війни.

Російські війська атакують австрійський фронт на просторі 200 миль то є на північ від Бродів аж до Черновець на Буковині. Атаки проваджуть ся на австрійській території. Велика часть російс. армії масами йде до атаків.

Росіяни хотять переломити австрійську боєву лінію, але їм ся не вдає, поминмо того що огень російської артилерії є страшно сильний.

ТУРКИ ПОБИЛИ РОСИЯН

Константинополь 7 червня. Турецьке міністерство війни доносить, що Росіяни в поході на Баґдад зістали побиті і змушені до відвороту. Росіяни стратили 800 жовнірів.

Форт "Vaux„ в руках німців

Німецький рапорт доносить що оден з найсильнійших фортів "Vaux„ який був наче брамою до твердині Верден зістав здобутий Німцями, які забрали також 100 неранених французів до неволі.

Рапорт французький знов доносить що німці, які атакували форт "Vaux„ зістали відкинені і зіставивши на полю бою много трупів мусіли пофнутись.

Кождий циган свої діти хвалить. Так само роблять нинішні держави з своїми горожанами. Кожда нібито хвалить віби жалує, але все пхає бідних поневолених людей на поле війни, щоб там різались тоді, коли вся державна сарака: царі, королі, міністри і пани капіталісти пють вдома гулять, газардують, бенкитують, просто з добра та роскошів варіють. Війна се для них виграшка, они бавлять ся житєм людей, як дитина лялькою а бідний народ не прозрів еще та й не знає сего. Він вірить в те, що йому піп та пан казав що війна від бога, що він мусить йти боронит віру божу і вітчину а за те дістане спасене по смерти. Так, так дістане кульку в голову і піде в сиру землю там певно він спасений, бо й нічого йому вже не потрібне.

Колиб однак бідний народ місто себі пхати штики в груди, виповів війну буржуям, які спричинюють війну, то певно що їм вжеб ся більше війни і людської крови не хотіло.

Розказуйте всім

що, слідуюче число сеї часописи вийде вже під назвою:

Робітниче Слово

котре буде виходити почавши від 22 червня

тижнево.

Переписка „Свід. Сили."

Просимо всіх Шан. читачів і предплатників присилати нам адреси своїх знакомих і приятелів для посилки їм оказового числа. Також подавайте нам відомости про робітничий рух в своїх околицях.